

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/23659,NSZZ-Solidarnosc-Organizacja-Regionu-Plockiego.html>
19.05.2024, 04:23

NSZZ „Solidarność” Organizacja Regionu Płockiego

Hasło wydrukowane w **Tom IV**

NSZZ „Solidarność” Organizacja Regionu Płockiego, VII 1980, po wprowadzeniu przez władze PRL podwyżki cen art. żywnościowych, brak reakcji strajkowej w zakładach pracy województwa płockiego. Wysuwano natomiast żądania podwyżek wynagrodzeń, czego najsilniej domagano się w ubojni w Zakładach Drobiarskich w Płocku. Po raz pierwszy zastrajkowano 21 VIII 1980 w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym, wysunięto żądania socjalno-bytowe. 26 VIII 1980 na terenie województwa kolportowano ulotki Wolnej Drukarni w Gdyni z postulatami robotników Wybrzeża i wezwaniem do strajków solidarnościowych. Akcje poparcia zorganizowano m.in. w miejscowych przedsiębiorstwach: Fabryce Maszyn Żniwnych oraz Mazowieckich Zakładach Rafineryjnych i Petrochemicznych, wysunięto własne żądania ekonomiczne i socjalne. 28 VIII 1980 z postulatami ponownie wystąpili pracownicy MPK, dołączyli do nich zatrudnieni w Transbudzie i Naftoremoncie, gdzie 29 VIII 1980 podjęto strajk, organizowano je też w Płockiej Stoczni Rzecznej i innych zakładach w województwie.

Od 2 IX 1980 w województwie płockim doszło do fali strajków. Zainicjowano je w PKS w Gostyninie, nast. objęła ona zakłady Płocka, Sierpca, Kutna, kilka PGR-ów. 9-15 IX 1980 w MPK w Płocku pierwszy strajk okupacyjny; żądano usunięcia dykcji oraz zmian w zarządzaniu. Spontanicznie tworzone załężki wolnych zwięzków zawodowych.

9 IX 1980 powstała pierwsza w regionie płockim struktura NSZZ (jeszcze bez nazwy „Solidarność”) w Dziale Głównego Automatyka w MZRiP w Płocku z przew. Andrzejem Znamierowskim. Następnie również w innych wydziałach i zakładach MZRiP oddolnie tworzone tymczasowe KZ. 15 IX 1980 w MPK powołano Tymczasowy Komitet Założycielski

z przew. Janem Chmielewskim. Dzień późn. utworzono Tymczasowy Międzyzakładowy Komitet Założycielski NSZZ „S” MZRiP z przew. Wojciechem Wiścickim.

Zebranie założycielskie NSZZ w FMŻ zorganizowano 17 IX 1980 z inicjatywy Konrada Łykowskiego, nast. wybranego na przew. TKZ. Dzień późn. w kawiarni Domu Technika w Płocku doszło do spotkania, pod przew. Jana Brodzkiego, Tymczasowych Komitetów Założycielskich NSZZ „S” płockich zakładów pracy z udziałem 16 osób reprezentujących największe z nich, w tym MZRiP, MPK, FMŻ, Zakład Wykładzin Samochodowych Polmo, Terenową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną oraz, jako obserwatorów, przedstawiciele Politechniki Warszawskiej Filii w Płocku. 20 IX 1980 tamże powołano do życia regionalną organizację związkową. W skład Tymczasowego Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „S” Regionu Płockiego weszli: przew. W. Wiścicki (MZRiP), Jan Chmielewski (MPK), J. Brodzki (MZRiP), K. Łykowski (FMŻ), Kazimierz Lisowski (FMŻ), Józef Rycharski (MPK), Henryka Woźniewska (TSSE) i Janusz Olszewski (ZWS Polmo). Przyjęto tymczasowy statut i na jego podstawie powołano Tymczasowy Zarząd MKZ NSZZ. Pierwsza siedziba związku mieściła się w dwupokojowym mieszkaniu na pierwszym piętrze przy ul. Krótkiej 7 m. 23 w Płocku.

Większość rejestrujących się w regionie organizacji związkowych wywodziła się z Płocka i województwa, a niewielka liczba z części woj. ciechanowskiego, gdzie płockie zakłady miały filie. Do 8 II 1981 Mława pozostawała w strukturach płockich „S”, potem zaś znalazła się w obrębie Regionu Mazowsze. W pierwszej kolejności na ogół rejestrowały się organizacje związkowe z największych przedsiębiorstw (np. PSR, Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągu Naftowego Przyjaźń czy ZSO Polam w Gostyninie). Do poł. X 1980 w regionie zarejestrowano 31 komisji, a „S” nawiązała kontakt z prezydentem Płocka oraz przew. miejscowej rady narodowej i I sekretarzem wojewódzkim PZPR.

30 IX 1980 w wyniku rozłamu inspirowanego przez Aleksandra Karczewskiego z Kutna doszło do podziału;

powstał nowy region – Ziemia Kutnowska. Powołano Tymczasowy Komitet Organizacyjny MKZ NSZZ „S” Ziemia Kutnowska. Na jego czele stanął A. Karczewski. Pomiedzy regionami płockim a kutnowskim dochodziło do napięć i konfliktów.

3 X 1980 protest płockiej „S” angażujący kilkanaście zakładów. W końcu mies. wydano pierwszy numer regionalnego pisma „Solidarność Ziemi Płockiej” z redakcją w składzie: Krzysztof Barański, Marta Kowalska, Wanda Kudlikowska, Wiesław Łęczycki, Joanna Oniszczyk, Grażyna Przybylska-Wendt, Grzegorz Rousseau i Jerzy Sztekiel.

12 XI 1980 po zajęciu przez członków MKZ siedziby Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych rozpoczęto pertraktacje z WRZZ ws. udostępnienia budynku „S”. XII 1980 pod presją kampanii propagandowej władz siedzibę regionu przeniesiono na ul. Jachowicza 4 w Płocku. W całym regionie organizowano zakładowe zebrania delegatów, które z kolei wybierały przedstawicieli do wyższych instancji związkowych. W ramach „S” płockiej upominano się u władz wojewódzkich o podstawowe zaopatrzenie. 8 XII 1980 MKZ „S” wnioskował do wojewody o wprowadzenie kartek na mięso i wędliny w okresie przedświątecznym. Dzięki staraniom „S” zablokowano dwie inwestycje budowlane dla KW PZPR i KW MO, wykazując „właściwsze cele” na spożytkowanie przeznaczonych na nie funduszy. Do opanowywania sytuacji konfliktowych utworzono w regionie służbę porządkową.

Do końca 1980 w MKZ zarejestrowano 235 komisji zakładowych skupiających 60 762 członków związku. „S” kosztem organizacji partyjnych zdobywała wpływy w najważniejszych przedsiębiorstwach. Na pocz. XII 1980 tymczasowy zarząd MKZ podjął uchwałę o terminie I WZD, który wyznaczono na 11 I 1981.

6 I 1981 prezydium Zarządu Regionu Płockiego w ramach akcji sprzeciwu wobec nierealizowania postulatu „S” dot. wolnych sobót wydało oświadczenie w tej sprawie. 10 I 1981, podobnie jak w innych regionach, przeprowadzono akcję strajkową, w której w województwie wzięły udział w pełni 23

zakłady a częściowo 11.

11-12 I 1981 I WZD z udziałem 630 delegatów. Podjęto decyzję o zmianie nazwy z MKZ na Organizacja Regionu Płockiego NSZZ „S”, wybrano regionalne władze związku oraz delegatów na I KZD J. Brodzkiego, Jana Chmielewskiego, G. Przybylską-Wendt, A. Sosnowskiego, Tadeusza Taworskiego i W. Wiścickiego. Na przew. ZR wybrano W. Wiścickiego, dotychczasowego przew. MKZ.

Do 52-osobowego Zarządu, poza W. Wiścickim, weszli: Urszula Ambroziewicz (WDK), Krystyna Baryt (MOZ Wyszogród), Barbara Bednarska (NBP/PKO), J. Brodzki (MZRIp), Jerzy Bucior (MOZ Gostynin), Henryk Budka (LO im. Marszałka Stanisława Małachowskiego), Romuald Budny (LO im. M.S. Małachowskiego), Jan Chmielewski (MPK), Ryszard Ciarski (PERN), Maria Dębska (MOZ MPK), Longin Garkowski (PKP), Karol Garncarek (MOZ służby inwestycyjne), Grzegorz Głowacki (PEC), Mirosław Gniady (MOZ służby inwestycyjne), Jerzy Gołębiwski (ZE), Wincenty Grewkowicz (Cotex), Bogusław Grudziński (Mostostal), Maria Ilczewska (MOZ Poczta), Grzegorz Kępiński (Naftoremont), Grzegorz Koperski (Zakłady Mięsne), Zbigniew Kowalczewski (FMŻ), Henryk Kuciński (Polam), Michał Kubiak (Polmo Gostynin), Jan Kulikowski (MOZ Szkoły), Zdzisław Kusy (PKS), Józef Lis (PGR Miączyn), Hubert Lorenowicz (MZRIp), W. Łęczycki (Spółdzielnia Inwalidów Świt), K. Łykowski (FMŻ), Zenon Malanowski (PKS), Andrzej Mańkowski (ZSZ nr 3), Karol Michalski (Weterynaria), Jadwiga Mościcka (WSzZ), Jan Olkiewicz (PSR), Andrzej Pacałowski (MZRIp), Marian Pagórek (MOZ Gostynin), Roman Płużyczko (ZJD), Lucyna Pniewska (Cotex), Henryk Prejs (PKS Mława), Arkadiusz Pułkownik (MOZ/ZOZ), Franciszek Rakowski (PSR), Bogdan Siwek (Petrobudowa), Andrzej Sosnowski (WSzZ), Ryszard Szczygieł (MOZ Sierpc), Andrzej Sztandera (PW), Jerzy Wawszczak (PW), Edward Widuta (LO im. Władysława Jagiełły), Leonard Witkowski (Mława), Stanisław Wierzbicki (PKS), Jan Żuchowski (MOZ Gostynin).

Strukturę terenową regionu tworzyło pięć oddziałów w miastach: Gostynin, Sierpc, Łęczyca, Mława (do 8 II 1981) i Wyszogród, których większość wchodziła w skład ZR. Byli to:

Bohdan Wójcik (Gostynin), Wiesław Lewandowski (Sierpc), Andrzej Olszewski (Łęczyca), Stanisław Trzciałkowski (Wyszogród; jako przew. oddziału nie wszedł w skład Zarządu Regionalnego. Reprezentantem tego oddziału była Krystyna Boryk).

Delegaci wybrali również Regionalną Komisję Rewizyjną w składzie: Danuta Banaszak (BGŻ), Teresa Kaśnicka (Spółdzielnia Transportu Wiejskiego), Czesław Motyka (PSRz), Irena Majewska (PERN), Zbigniew Moskwa (MZRIp), Liliana Nowakowska (WSzZ), Ewa Rakowska (Mostostal), Genowefa Wojdyńska (WUPoczty), Janusz Winnicki (FMŻ).

Jednym z najważniejszych przyjętych uchwał i stanowisk było bezwzględne poparcie dla rejestracji NSZZ „Solidarność Wiejska”, nadto odniesiono się do ordynacji wyborczej WZD NSZZ „S” ORP, wysokości składek członkowskich, podziału funduszu składkowego, świadczeń statutowych, struktury organizacyjnej, ochrony środowiska, kultury, bezpieczeństwa i higieny pracy, zwalczania alkoholizmu oraz form działania.

Decyzją delegatów przy Zarządzie Regionu Płockiego NSZZ „S” powołano stały [Ośrodek Prac Społeczno-Zawodowych](#) oraz Stałą Sekcję ds. Przestępstw Gospodarczych i Spraw Socjalnych (Komisję Interwencji) ukierunkowaną m.in. na walkę z nadużyciami i marnotrawstwem oraz niwelowanie konfliktów w zakresie stosunku pracy.

Na zasadniczą strukturę organizacyjną NSZZ „S” Regionu Płockiego po I WZD składały się: Zarząd Regionu Płock, Sekretariat Zarządu Regionu, Dział Organizacji, Dział Inspekcji Pracy, Dział Informacji, Dział Socjalny, Dział Prawny, Dział Techn.-Ekonomiczny, Dział Księgowo-Finansowy, komisje zakładowe w zakładach pracy, przew. kół i sekcje branżowe.

19 I 1981 Zarząd Regionu wybrał prezydium. Poza W. Wiścickim w jego skład weszli: Jan Chmielewski, A. Pacałowski, H. Lorenowicz, W. Łęczycki, U. Ambroziewicz (rzecznik prasowy ZR), B. Bednarska, Z. Kowalczewski, Franciszek Rekowski, J. Brodzki, A. Sosnowski, H. Kuciński, L. Witkowski, J. Wawszczak i A. Pułkownik. 23 I 1981 region ponownie zorganizował akcję strajkową w ramach walki „S”

o wolne soboty, nie pracowały m.in.: FMŻ, MPK, Domy Towarowe Centrum oraz Zakłady Przemysłu Dziewiarskiego Cotex. Oficjalnie szacowano, że w proteście wzięło udział ok. 40 proc. załóg zakładów województwa, wyraźnie spokojniej było poza Płockiem.

Region płocki nawiązał ścisłą współpracę z lokalnymi strukturami „S” RI, udostępnił na jej potrzeby własne pomieszczenia przy ul. Jachowicza. Inicjatorem tworzenia struktur niezależnego związku rolniczego w województwie płockim był przew. Koła Gminnego ZSL w Strzelcach Adam Macierewicz. Do momentu zwołania Zjazdu Wojewódzkiego NSZZ RI „S” w województwie płockim powstało ok. 56 ogniw wiejskich skupiających ogółem ok. 2500 członków. Funkcjonowało również 8 zarządów gminnych. 1 III 1981 w Teatrze Dramatycznym w Płocku, pomimo braku rejestracji, odbył się Zjazd Delegatów NSZZ RI „S”. W zjeździe wzięło udział 212 delegatów z 24 gmin województwa płockiego. Wybrano Zarząd Wojewódzki pod przew. Marka Krzywickiego z Topoli Królewskiej. Delegaci wybrali również dziesięciu delegatów na zjazd krajowy: Józefa Antczaka, Andrzeja Balcerzaka, Andrzeja Florczaka, Zygmunta Grabarczyka, Jana Józwiaka, Krzysztofa Klesza, M. Krzywickiego, Tadeusza Lenziona, Janusza Puternickiego i Bogusława Szewczyka.

Przy ORP działał Społeczny Komitet Ochrony Pomników Pamięci Narodowej z Zenonem Dylewskim wyszukujący i dbający o miejsca pochówku bohaterów walk o niepodległość Polski. W ramach związku funkcjonowała biblioteka (Danuta Palmowska), uruchomiono (z inicjatywy W. Wiścickiego) Płocką Wszechnicę Robotniczą z wykładami nt. ruchu związkowego oraz Studium Współczesnej Historii Polski stanowiące forum nieskrępowanych dyskusji historycznych. Poza wykładami organizowano też spotkania eksperckie (np. 23 XI z ekspertem KK prof. Stefanem Kurowskim).

Sztandarowym pismem informacyjnym płockiej „S” X 1980–III 1981 był biuletyn informacyjny miejscowego MKZ „Solidarność Ziemi Płockiej” wydawany w nakł. co najmniej kilkuset egz., w redakcji M. Kowalska, W. Kudlikowska,

Grażyna Przybylska-Wendt, K. Barański, W. Łęczycki, J. Sztekiel (oprawa graficzna), J. Oniszczyk, G. Rousseau. IV-XII 1981 wydawano też tygodnik „Solidarność Ziemi Płockiej”, którego członkami redakcji byli: U. Ambroziewicz (redaktor nacz.), Eliza Jadczyk, G. Kępiński, Z. Kowalczewski, A. Pacałowski i Edward Widuta. Jako jedyny tytuł NSZZ w regionie płockim powielano go w państwowej drukarni, a jego treść poddawano cenzurze państwowej.

Wydawano również pisma zakładowe. Do najważniejszych należał ukazujący się od II 1981 tygodnik KZ „S” MZRiP „Wprost” z redakcją w składzie: Jakub Chmielewski, Kazimierz Jaroszewski, H. Lorenowicz, A. Pacałowski, Krzysztof Oleszczuk, Elżbieta Rausz, Zenon Tomczyk i Wojciech Wiśniewski.

10 III 1981 podczas zebrania Zarządu ORP NSZZ „S” odbyły się wybory uzupełniające do składu prezydium: wybrano Jerzego Grynkiwicza (Izokor-Instal), Z. Kusego (PKS), B. Siwka (Petrobudowa).

22 III 1981 ZR zawiesił wszystkie lokalne akcje strajkowe. Członkowie prezydium zarządu wystosowali Apel do funkcjonariuszy MO, wzywający do nieuczestniczenia w prowokacjach oraz działaniach władz podgrzewających społeczne podziały. 23 III 1981 w zw. z prowokacją bydgoską ogłoszono regionalne pogotowie strajkowe, a Prezydium ZR „S” w Płocku wystosowało do komisji zakładowych zalecenia (m.in. pełnienie całodobowych dyżurów w związkowych biurach). 25 III 1981 w wyniku ogłoszenia protestu Prezydium Zarządu Regionu przekształciło się w Regionalny Komitet Strajkowy, w którego skład weszli przedstawiciele komórek „S” z zakładów Płocka i regionu: U. Ambroziewicz, B. Bednarska, Z. Kowalczewski, H. Lorenowicz, W. Łęczycki, A. Pacałowski, W. Wiścicki, F. Rekowski, J. Brodzki, J. Grynkiwicz, H. Kuciński, B. Siwek, A. Sosnowski, J. Wawszczak. 27 III 1981 „S” większości zakładów w regionie wzięła udział w czterogodzinnym strajku ostrzegawczym, 29 III 1981 ks. Tadeusz Łebkowski odprawił na terenie MZRiP mszę z udziałem przedstawicieli zakładowych komitetów strajkowych.

1 VI 1981 przy Organizacji Regionu Płockiego NSZZ „Solidarność” utworzono Komitet Obrony Więzionych za Przekonania kierowany przez A. Pacałowskiego. W jego skład weszli też Jan Chmielewski (wiceprzew.), G. Rousseau (wiceprzew.), E. Widuta (rzecznik prasowy), Leszek Balcerowski, L. Garkowski, G. Głowacki, Jan Gomułka, Anna Janicka, Wojciech Krawczyński, Stanisław Lasocki, W. Łęczycki, Władysław Owczarski, A. Pacałowski, Stanisław Radzio, Andrzej Witkowski i Zenon Zajdziński. 2-8 VI 1981 trzech członków KOWzP (Jan Chmielewski, W. Owczarski i S. Radzio) prowadziło głodówkę protestacyjną na rzecz uwolnienia więźniów politycznych; w związkowym serwisie informacyjnym a także zakładowych radiowęzłach publikowano komunikaty i oświadczenia uczestników. Przecistawiano się akcji oczerniania współzałożyciela i rzecznika prasowego komitetu E. Widuty przez struktury partyjne.

Konflikty wewnątrz regionu były powodem zwołania Nadzwyczajnego WZD Regionu Płockiego. 2 VI 1981 KZ „S” MZRiP zgłosiła wniosek o jego zwołanie, co stanowiło wotum nieufności dla kierownictwa regionu z W. Wiścickim na czele, któremu oponenci zarzucali zbyt dużą uległość wobec władz. 5 VI 1981 po rezygnacji niektórych członków prezydium zarządu (m.in. H. Lorenowicza) weszli do niego L. Garkowski, G. Kępiński, W. Lewandowski, L. Pniewska i ponownie J. Wawszczak. 12 VI 1981 przyjęto rezygnację J. Gryniewiczza. 16 VI 1981 w ramach ORP „S” powołano 18 komisji problemowych: Budownictwa, Mieszkaniową, Gospodarki Komunalnej, Handlu i Usług, Zaopatrzenia Rynku, Transportu, Nadużyć Gospodarczych, Ochrony Środowiska, Oświaty i Wychowania, Warunków Pracy i Płacy, Kultury, Rekreacji i Sportu, Opieki Społecznej, Walki z Alkoholizmem, Interwencyjną, Dyscypliny Związkowej, Arbitrażu Wewnątrzwiązkowego, Ochrony Zdrowia. 23 VI 1981 podpisanie porozumienia z wojewodą płockim i prezydentem Płocka ws. poprawienia dostępności przedszkoli. 4 VIII 1981 spotkanie przedstawicieli KZ z regionu, dyskusja o samorządach.

19 VI 1981 w Płocku utworzono pierwszą strukturę KPN z inicjatywą członka Zarządu Organizacji Regionu Płockiego

i wiceprzew. KOWzP Jana Chmielewskiego, którego wybrano na przew. Członkowie KPN mogli korzystać z pomieszczeń i urządzeń w siedzibie regionalnych władz „S”. 31 VIII 1981 w siedzibie władz regionu zebranie wyborczo-organizacyjne, powołano Okręg Płocki KPN oraz wybrano władze partii z przew. Janem Chmielewskim. Poza nim do władz okręgu weszli: Ireneusz Chmielewski (wiceprzew.), Andrzej Zajączkowski (wiceprzew.), Jarosław Kozanecki (sekretarz), E. Widuta (rzecznik prasowy). Dzięki współpracy z „S” powstało kilka zakładowych ogniw KPN. Funkcję oficjalnej siedziby Okręgu Płockiego KPN pełniło prywatne mieszkanie Jana Chmielewskiego w nieistniejącym obecnie domu przy ul. Jachowicza 24 w Płocku. XI 1981, z inicjatywy uczniów Liceum Elektrycznego w Płocku, utworzenie Organizacji Młodzieżowej KPN jako autonomicznej grupy przy Okręgu Płockim KPN. 11 XI 1981 udział członków KPN w demonstracji w Warszawie. Wydawali też pismo „Młody Konfederat”.

Płocka „S” wspierała NZS. 12 XI 1981 w kontekście strajku WSI w Radomiu płocki NZS przeprowadził strajk ostrzegawczy, 19 XI–11 XII 1981 włączył się w akcję protestacyjną, wszczynając strajk ciągły. W trakcie protestu wydawano i kolportowano w Płocku „Biuletyn Strajkowy”. Od 19 XI 1981 w płockiej filii PW prowadzono protest okupacyjny z udziałem ok. 550 osób.

20–21 VIII 1981 Płock gościł VII Krajowy Zjazd Biur Interwencji NSZZ „Solidarność”. Pod szyldem związkowym organizowano obchody świąt i rocznic przez PRL nieuznawanych, upamiętniano wymazywane w PRL ze społecznej pamięci historyczne wydarzenia. 25 VI 1981 przy bramie nr 2 MZRiP odsłonięto uroczyste tablicę pamiątkową protestu robotniczego z VI 1976. 15 VIII 1981 po raz pierwszy od 1939 dzięki działającemu przy regionalnej „S” Społecznemu Komitetowi Ochrony Pomników Pamięci Narodowej uczczono pamięć obrońców miasta z 1920. 30 X 1981 z inicjatywy „S”, KOWzP i SKOPPN na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Bielskiej w Płocku postawiono krzyż upamiętniający męczeńską śmierć oficerów polskich zamordowanych przez NKWD w Katyniu. 1 XI 1981 poświęcenie krzyża, odsłonięcie pamiątkowej tablicy. 11 XI 1981 w 63. rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę, w Płocku odbyły się pierwsze od

1938 obchody Święta Niepodległości, będące świadectwem społecznego poparcia dla sił niezależnych od władzy komunistycznej. Uroczystość została zorganizowana przez ORP „S”, Okręg Płocki KPN oraz Koło Kombatantów RP „S”.

Podczas I KZD „S” Organizację Regionu Płockiego reprezentowali: J. Brodzki, Jan Chmielewski, G. Przybylska-Wendt, A. Sosnowski, W. Wiślicki i T. Taworski. Gościem honorowym zjazdu był ks. T. Łebkowski. W tym czasie w Płocku wydawano specjalny biuletyn zjazdowy „Wiadomości Dnia”. Podczas II tury KZD G. Przybylska-Wendt została wybrana na członka KK „S”, a 8 X 1981 weszła w skład jej Prezydium. X 1981 region płocki skupiał 320 KZ.

24 X 1981 w Domu Technika w Płocku odbyło się postulowane wcześniej Nadzwyczajne Walne Zebranie Delegatów płockiej „S”. Jego gł. celem było wypracowanie statutowych zasad wyborczych do przeprowadzenia II WZD w pełnej zgodności ze statutem i zaleceniami I KZD „S”. Przejawem silnego kryzysu wewnętrznego „S” była frekwencja na zebraniu, która niewiele przekraczała próg *quorum*: 50 proc. Pomimo trudnej sytuacji zebrani podjęli wiele uchwał porządkujących sprawy organizacyjne. Rozważano połączenie z regionem Ziemia Kutnowska, do czego ostatecznie nie doszło. Termin II WZD ustalono na 28 XI 1981. Miesiąc wcześniej zgodnie z uchwałą KK w regionie płockim przeprowadzono jednogodzinny strajk ostrzegawczy. Do akcji strajkowej przystąpiła większość zakładów pracy oraz szkół. 24 XI 1981 Zarząd Wojewódzki NSZZ RI „Solidarność” ogłosił w całym województwie gotowość strajkową. 28-29 XI 1981 II WZD regionu płockiego. Podczas obrad planowano przeprowadzenie zmian personalnych w składzie ZR oraz przygotowanie związku do działalności w zmieniającej się sytuacji politycznej. 12 XII 1981 druga tura II WZD NSZZ „S” Regionu Płockiego. Na przew. ZR ponownie wybrano W. Wiścickiego. XII 1981 Region Płocki skupiał ponad 68 tys. członków zarejestrowanych w 266 KZ.

Podjęmowano współpracę z Kościołem. 3 V 1981 na stadionie ZKS Wisła bp płocki Bogdan Sikorski odprawił mszę św. w intencji ojczyzny zamówioną przez ORP „S” z udziałem ponad 20 tys. osób, a 30 VIII 1981 tamże bp B. Sikorski

poświęcił sztandar „S” ORP. W uroczystości wzięło udział ok. 19 tys. osób.

XI 1981 przew. ZR W. Wiścicki otrzymał od bp. B. Sikorskiego pismo dot. wmurowania w bazylice katedralnej w Płocku pamiątkowej tablicy o treści: „Janowi Pawłowi II Ojcu i Przyjacielowi ludzi pracy w hołdzie za encyklikę *Laborem exercens* członkowie NSZZ »Solidarność« Regionu Płockiego. AD 1981”, na co uzyskano zgodę. 15 XI 1981 w bazylice katedralnej w Płocku w trakcie mszy poświęcono sztandar KZ „S” PKS Towarowa.

12 V przed Sądem Wojewódzkim w Warszawie 1981 grupa reprezentująca rolników z województwa płockiego asystowała decyzji o rejestracji NSZZ „S” Rolników Indywidualnych. 12 XII 1981 w Domu Technika w Płocku Zjazd Wojewódzki NSZZ RI „S”, w którym brało udział blisko 300 działaczy związku i zaproszonych gości. Delegaci wybrali nowego przew. Zarządu Wojewódzkiego, którym został Tadeusz Załęski, dotychczasowy przew. Zarządu Gminnego w Starej Białej.

Według stanu na 10 XII 1981 „S” RI w województwie płockim liczyła 375 kół skupiających 22 674 członków, 30 zarządów gminnych obejmujących 159 członków, 16 kół – ogniw w Gminnych Spółdzielniach Samopomoc Chłopska gromadzących 1283 członków, 19 ogniw w Spółdzielniach Kółek Rolniczych z 1620 członkami, 3 koła w urzędach gminnych (Borowiczki, Drobin, Rościszewo) skupiających 65 członków.

Działalność regionu „S” monitorowała SB, członków „S” szykanowała MO. 25 XI 1981 w okresie gotowości strajkowej patrol milicji zatrzymał ekipę propagandową ZR NSZZ „S” malującą napisy na ulicach miasta. Na kanwie tego zdarzenia wydano do MO związkowy apel o nieinterweniowanie przeciwko „S”, ogłoszono też gotowość strajkową, podjęto rozmowy z władzami miasta. Przed 27 XI 1981 region zawiesił gotowość strajkową.

Czynności operacyjne SB obejmowały przedsięwzięcia zmierzające do kompromitacji i usuwania spośród kandydatów do władz gminnych i wojewódzkich w jej ocenie

wrogich wobec ustroju osób. Wobec „S” Regionu Płockiego SB podejmowała wzmożone działania operacyjne. We władzach związku, w MKZ SB umiejscowiono kilku TW o ps.: Neutron, Jerzy, Jerzy-Michał oraz Anna, Czarny, Krzysztof. W pomieszczeniach zajmowanych przez MKZ (w jego kolejnych siedzibach) zakładano podsłuchy, monitorowano również rozmowy telefoniczne działaczy związkowych, kontrolowano korespondencję. SB wszczęła przeciwko strukturom „S” sprawę obiektową krypt. Zarząd, a przew. W. Wiścickiego inwigilowano w ramach SOR krypt. Dyktator. Przeciwko NSZZ RI „S” SB również podejmowała działania z wykorzystaniem techniki operacyjnej i TW. Dokumentowano je w ramach rozpracowania operacyjnego o krypt. Izolacja. Po utworzeniu „S” RI SB od 31 I 1981 prowadziła sprawę o krypt. Solidarność Wiejska. Również „S” w Kutnie była od jej powstania pilnie obserwowana, a nast. inwigilowana przez SB w ramach SO krypt. Alians. Młodzi działacze KPN poddani zostali obserwacji w ramach SOR krypt. Rynna.

Po 13 XII 1981 przerwano obrady II WZD Regionu Płockiego. Internowano 40 członków związku i działaczy KPN z regionu: U. Ambroziewicz, Waldemara Barcikowskiego, Czesława Bujalę, Ireneusza Chmielewskiego, Jana Chmielewskiego, Jakuba Chmielewskiego, Mariana Chmielewskiego, R. Ciarskiego, Andrzeja Czupryna, Juliana Fabianowicza, L. Garkowskiego, Edwarda Jakubkiewicza (Sierpc), Z. Kowalczewskiego, J. Kozaneckiego, W. Krawczyńskiego, H. Kucińskiego (Gostynin), Grzegorza Liese, Andrzeja Linowskiego, H. Lorenowicza, Kazimierza Lubienieckiego, W. Łęczyckiego, K. Łykowskiego, Jana Majewskiego (Gostynin), Ryszarda Makowskiego, Lecha Napiórskiego (Sierpc), W. Owczarskiego, Aleksandrę Tryszczyno-Pacałowską, A. Pacałowskiego, Longina Pęszyńskiego, G. Przybylską-Wendt, J. Puternickiego (Gąbin), J. Rycharckiego, Zenona Śmigielskiego (Drobin), Juliana Szpilskiego, Z. Tomczyka, E. Widutę, W. Wiścickiego, A. Zajączkowskiego, Z. Zajdzińskiego i Tadeusza Zielińskiego. Docelowym miejscem przetrzymywania stało się więzienie we Włocławku-Mielecinie. 13 XII 1981 w Gdańsku zatrzymano wiceprzew. Organizacji Regionu Płockiego B. Siwka. 14 XII

1981 ujęto: Czesława Antosa, Czesława Gaworskiego, Jana Ignaczewskiego, G. Kępińskiego, Sylwestra Mosakowskiego (Gostynin), Antoniego Pietrzaka (Boryszewo Nowe), F. Rekowskiego, Tadeusza Szulińskiego, S. Wierzbickiego, J. Żuchowskiego (Gostynin). Tego samego dnia we wczesnych godzinach rannych zatrzymany został przez SB ks. T. Łebkowski.

W reakcji na stan wojenny w pierwszych jego godzinach lokalnie w MZRiP w Płocku powstał Regionalny Komitet Strajkowy, który ogłosił strajk generalny na terenie zakładu. Na jego czele stanął wiceprzew. ORP Michał Kubiak. Podjęta we wczesnych godzinach porannych akcja strajkowa w Petrochemii nie powiodła się. 14 XII 1981 rozpoczęto protest w Ośr. Badawczo-Rozwojowym Przemysłu Petrochemicznego i na niektórych wydz. Petrochemii w Płocku. W obydwu zakładach protesty spacyfikowano jeszcze tego samego dnia. Do końca XII w regionie zatrzymano jeszcze 20 członków i sympatyków „S”.

4 I 1982 za zorganizowanie strajku w OBR w Płocku i kierowanie nim Sąd Wojewódzki w Płocku skazał Annę Węglińską na 6 mies. pozbawienia wolności, po odwołaniu prokuratora zwiększono wyrok do roku i 6 miesięcy. 19 XII 1981 za akcję protestacyjną w Petrochemii aresztowano Michała Rausza, 24 XII 1981 Jana Szatkowskiego, Romualda Frankowskiego (internowany 15 XII 1981 – 12 II 1982, nast. tymczasowo aresztowany), 11 II 1982 Mariana Zalewskiego.

Przeciwko protestującym w zakładach regionu w stanie wojennym władze zastosowały dalsze represje. 17 XII 1981 za próbę zorganizowania strajku w płockiej Bazie Remontowej Żeglugi Warszawskiej aresztowano Remigiusza Krysiaka. 19 I 1982 Sąd Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Łodzi skazał Jana Szatkowskiego na karę 3 lat pozbawienia wolności i 2 lata pozbawienia praw publicznych, a 25 I 1982 M. Rausza na karę 4 lat pozbawienia wolności i 3 lata pozbawienia praw publicznych. 16 III 1982 Sąd Wojewódzki w Płocku skazał Michała Kubiaka, po zmianie trybu doraźnego na zwykły, na rok i 6 mies. pozbawienia wolności (obciążył go też kosztami procesu w wysokości 30 tys. zł). Proces obserwowali działacze „S”.

13 XII 1981 zawieszono także działalność NSZZ RI „S”, internowano działaczy związku: Z. Śmigieckiego, Zbigniewa Śmigieckiego z Drobina oraz J. Puternickiego z Gębina. Mimo represji część członków skupionych wokół A. Balcerzaka, Adama Mulaka, Stanisława Paradowskiego i Marii Stępnia kontynuowała działalność w podziemiu. Rolnicy prowadzili kolportaż prasy i wydawnictw podziemnych, organizowali pomoc materialną i finansową dla prześladowanych działaczy podziemnych struktur opozycyjnych.

W regionie podjęto akcję pomocy prześladowanym i ich rodzinom. Członkowie związku zbierali pieniądze, które nast. przekazywano do działającego przy plockiej parafii św. Jana Diecezjalnego Komitetu Niesienia Pomocy Potrzebującym, kierowanego przez ks. T. Łebkowskiego. Jego aktywność nie spotkała się z przychylnością wśród hierarchów miejscowego Kościoła katolickiego z bp. B. Sikorskim na czele. Na skutek interwencji SB kapelana „S” przeniesiono z Płocka do Wyszkowa.

Związki działaczy „S” z Kościołem w regionie przejawiały się też w uczestnictwie członków „S” w mszach św. zarówno z okazji świąt w PRL nieobchodzonych, jak i w intencji ojczyzny. W nielicznych kościołach, m.in. św. Jana Chrzciciela w Płocku, parafii Głogowiec i parafii Łęczyca, kszycyca, [księża](#) w czasie nabożeństw informowali, iż odprawiane one są w intencji ojczyzny, „S”, internowanych oraz święta Konstytucji 3 maja.

Pierwsze struktury podziemnej „S” o zasięgu regionalnym w Regionie Płockim powstały w poł. 1982: Komitet Oporu Społecznego Regionu Płockiego NSZZ „S” oraz Tymczasowy Zarząd NSZZ „S” Regionu Płockiego. Rozpoczęto wydawanie pierwszych podziemnych czasopism: „My Solidarność Płock” i „Solidarność Region Płocki”.

V i VIII 1982 doszło do kolejnych internowań traktowanych przez władze jako środek prewencyjny wobec członków „S” przygotowującej się wówczas do ulicznych demonstracji. Wśród aresztowanych: Marian Arszyński, Zdzisław Bednarski, Józef Bugaj, Janusz Chiszberg, Jan Chudzik, Jan Głodowski (Gostynin), Grzegorz Górnikiewicz, Lech Kopeć (Gostynin),

Z. Kowalczewski (ponownie, zwolniony uprzednio z internowania 24 XII 1981), Piotr Kowalski, Jerzy Ledzion (Gostynin), Janusz Niewczas, J. Olkiewicz, L. Pęszyński (ponownie, zwolniony z internowania 24 XII 1981), F. Rekowski (ponownie, wcześniej zwolniony z internowania 24 XII 1981), Waław Skierski, T. Taworski, Bolesław Tomaszewski, Zbigniew Zdrodowski i T. Zieliński (ponownie, zwolniony z internowania 30 IV 1982).

Zbierano składki związkowe, prowadzono kolportaż wydawnictw podziemnych, starano się organizować pomoc dla rodzin internowanych i aresztowanych. W regionie podejmowano protesty symboliczne, np. noszenie wizerunków Matki Boskiej Częstochowskiej. Rozrzucano ulotki (np. zachęcające 1982 do strajku w miesięcznicę stanu wojennego).

Wobec działaczy „S” stosowano szeroki wachlarz represji, takich jak zwolnienia z pracy (np. Teresa Piechocka), stawianie przed kolegiami ds. wykroczeń (np. Genowefa Kołodziejska). Dochodziło do aresztowań działaczy podziemnej „S” (np. 26 VIII 1982 w FMŻ: Stefan Boczek, J. Ignaczewski, G. Kołodziejska, Bogdan Możdżyński, Elżbieta i Marek Kapuściński). 11 IV 1983 zatrzymano kilkadziesiąt osób, w tym związanych z Samodzielną Oficyną Wydawniczą Sowa (Katarzynę Adamkowską, J. Fabianowicza, Roberta Kalotę i Jacka Pawłowicza).

Ogółem w regionie w okresie obowiązywania stanu wojennego internowano i aresztowano za działalność w podziemnych strukturach związkowych 121 osób. Kilkanaście z nich, ulegając naciskom SB lub nie widząc szans na dalsze godne życie w kraju, zdecydowało się na emigrację i wyjechało za granicę. Wśród nich był przew. Zarządu ORP NSZZ „S” W. Wiścicki.

Na miejsce rozbijanych środowisk „S” powstawały nowe. IX 1983 Niezależna Grupa Samoobrony Społecznej, która od XII 1983 wydawała pismo „Wolny Strzelec”. Na jej czele stały E. Jadczak i T. Piechocka. Grupa miała dobrze zorganizowaną sieć kolportażu wydawnictw podziemnych oraz zbierania informacji z płockich zakładów pracy. Posiadała

własny sprzęt drukarski. Kontaktowano się z powołaną we Francji organizacją „Solidarność z Solidarnością”. 15 IV 1984 grupę rozbiły aresztowania SB (aresztowanie E. Jadcza, T. Piechockiej i Lecha Laszkiewicza), a jej aktywność zakończyła się wskutek represji.

1984/1985 załamanie podziemnej działalności związku w regionie. Powtarzające się rewizje i aresztowania doprowadziły do wycofania się wielu osób z nielegalnej aktywności. Kontynuowały ją nieliczne, skłócone ze sobą grupy działaczy. Jan Chmielewski po rezygnacji z udziału w KPN I 1985 z R. Ciarskim uruchomił w Płocku podziemną drukarnię, w której zaczął powielać pismo „Solidarność Ziemi Płockiej”. V i VIII 1985 założycieli pisma aresztowano, co przerwało druk i dezorganizowało kolportaż pisma.

7 IV 1985 grupa b. internowanych i więźniów politycznych z województwa płockiego, w nawiązaniu do głódówki w Krakowie-Bieżanowie, rozpoczęła w Sanktuarium Maryjnym w Głogowcu protest głodowy przeciwko kampanii nienawiści oraz represjom wobec działaczy „S” i opozycji demokratycznej (wśród jej inicjatorów byli: Jan Chmielewski, J. Ignaczewski, R. Kalota, Krzysztof Kowalski, T. Piechocka, Tadeusz Wawrzyńczak i T. Zieliński). Głogowiec stał się miejscem spotkań b. internowanych i więźniów politycznych także z województwa płockiego (poza nim choćby z wrocławskiego, łódzkiego i warszawskiego).

1985 aktywność wykazywali tylko nieliczni kolporterzy podziemnych wydawnictw i skupiona wokół K. Kowalskiego oraz Dariusza Stolarskiego grupa młodzieży. XI/XII 1985 z ich inicjatywy oraz Krzysztofa Michalskiego z Kutna utworzono w woj. płockim Federację Młodzieży Walczącej, która wydawała pismo „Orlęta”. 19 III 1986 aresztowanie i pobicie D. Stolarskiego (złożył zażalenie do prokuratury). Do XI 1986 aktywność FMW obejmowała gł. Płock i Kutno, gdzie jej członkowie działali w środowiskach „S”. W miarę rozszerzania działalności utworzono komórki organizacyjne w Wyszogrodzie, Sierpcu, Gostyninie i Bielsku. Przedstawiciele FMW angażowali się w prace tajnych KZ „S” w płockich przedsiębiorstwach. W X 1986 dzięki pomocy zwolnionego z więzienia D. Stolarskiego odtworzono w Płocku

Okręg KPN. Przew. został J. Pawłowicz, który rozpoczął jednocześnie wydawanie pisma KPN „Wiarus”.

15 XI 1986 z inicjatywy osób skupionych wokół G. Przybylskiej-Wendt z Zarządu Organizacji Regionu Płockiego wybranych na zjeździe regionalnym związku 1981 utworzono Zarząd Organizacji Regionu Płockiego NSZZ „S”. W jego skład weszło 12 z 52 b. członków regionalnych władz związku. Jawną i oficjalną działalność, z upoważnienia członków zarządu, podjęli: G. Przybylska-Wendt (przew., przedtem członek Prezydium KK NSZZ „S”), H. Budka, W. Łęczycki oraz S. Wierzbicki. Skład zarządu się zmieniał. Jego członkowie występowali z pismami do władz, m.in. w sprawach nieprawidłowej gospodarki mieszkaniowej, zaniedbań inwestycyjnych w służbie zdrowia, samorządów pracowniczych, podwyżek cen, prowadzili stały kolportaż wydawnictw podziemnych, organizowali uroczystości kościelne i obchody rocznic związkowych.

31 X 1986 administrator apostolski diecezji płockiej bp Zygmunt Kamiński rozwiązał działający od XII 1981 Diecezjalny Komitet Niesienia Pomocy Potrzebującym w Płocku.

Zarząd Organizacji Regionu Płockiego NSZZ „S” wszedł do Grupy Roboczej KK – struktury opozycyjnej wobec Lecha Wałęsy. XII 1986 z inicjatywy Zofii i Zbigniewa Romaszewskich utworzono Komisję Interwencji i Praworządności „S” w Regionie Płockim. Jej przedstawicielem została E. Jadczak, z którą współpracował Włodzimierz Szafranski. Z utworzonego przez komisję Funduszu Grzywien, udzielającego pomocy w opłacaniu kar nakładanych przez kolegia ds. wykroczeń za działalność opozycyjną, w Płocku i województwie skorzystało ponad 50 osób. Blisko 130 otrzymało pomoc prawną.

W środowisku FMW i współpracującej z nim KPN oraz kombatantów AK III 1987 utworzono inspirowany działalnością warszawskiej struktury Międzyzakładowy Robotniczy Komitet „S” Region Płock. Do jego organizatorów należeli J. Fabianowicz, Mieczysława Gawlikowska, R. Kalota, Zdzisław Kisielewski, K. Kowalski, J. Pawłowicz i Jerzy Wojda.

MRKS wydał efemerydę „Biuletyn Informacyjny”. Nawiązano współpracę z RKW „S” Ziemi Kutnowskiej i MRKS w Warszawie.

13 XII 1987 podczas spotkania grup i środowisk solidarnościowych z Gostynina powołano Międzyzakładowy Komitet „Solidarności” Ziemi Gostynińskiej. Stałymi jego członkami byli J. Głodowski, L. Kopeć, S. Mosakowski i J. Żuchowski. W tym samym mies. J. Pawłowicz po odejściu z KPN z grupą b. członków konfederacji utworzył Komitet Miejski PPS. I 1988 ukazał się w Płocku pierwszy numer pisma PPS „Robotnik Mazowiecki” redagowanego przez J. Pawłowicza (wydawany do 1989).

10 III 1988 z inicjatywy K. Łykowskiego i Andrzeja Prokopowicza podjęto w Płocku próbę stworzenia wspólnej platformy porozumienia struktur opozycyjnych działających w województwie. Podczas spotkania w kościele św. Stanisława Kostki przedstawicieli FMW, KPN, PPN i PPS utworzono Płocki Klub Polityczny. 3 V 1988 podporządkowaną KKW Płocką Radę „S”, której celem było zaktywizowanie płockiego środowiska związkowego. Na przew. Płockiej Rady „S” wybrano Jana Chmielewskiego, jawnymi członkami prezydium byli: K. Kowalski, J. Pawłowicz i D. Stolarski. VI 1988 ukazał się pierwszy numer pisma Płockiej Rady „S” „Solidarność Płocka”. IX 1988 Płocka Rada „S” skupiała 9 TKZ oraz miała dobrze rozwiniętą sieć kolportażu. 1 X 1988 przy Płockiej Radzie „S” utworzono Międzyzakładowy Komitet Organizacyjny NSZZ „S”. Przew. MKO został Jerzy Tokarczyk. Rozpoczął się nowy okres w działalności „S” w Regionie Płockim.

24 II 1989 zastrajkowano w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym. Zdesperowana załoga żądała podwyżki płac i zmian kadrowych w zakładzie. W pomoc organizacyjną, prawną i finansową protestującym aktywnie włączyli się członkowie Płockiej Rady „S”, a także załogi 51 zakładów z Płocka i regionu. 26 II 1989 podczas Zjazdu Wojewódzkiego w pomieszczeniach starego budynku kościoła św. Stanisława Kostki w Płocku wznowiono jawne funkcjonowanie „S” RI w województwie. Na przew. wybrano M. Stępnia.

30 III 1989 wskutek spełnienia przez Płocką Radę „S” powierzonej jej roli na wspólnym spotkaniu z MKO podjęto decyzję o połączeniu obu struktur, które przyjęły wspólną nazwę MKO NSZZ „S” w Płocku. Przew. pozostał J. Tokarczyk, który razem z J. Wojdą i Karolem Michalskim upoważniony został do kontaktów z L. Wał?s? i?KKW. Cz?onęsą i KKW. Członkowie Płockiej Rady „S” otrzymali status członków MKO (jedna osoba – jeden głos). Jako regionalna reprezentacja związku MKO skupiał wówczas 17 Komisji Zakładowych z Płocka, Sierpca i Gostynina. Był pierwszą po 13 XII 1981 jawną reprezentacją NSZZ „S” w regionie płockim z siedzibą w pomieszczeniach dawnej plebanii w kościele św. Stanisława Kostki w Płocku. Dyrektorem biura MKO został D. Stolarski, natomiast szefem kolportażu wydawnictw J. Pawłowicz. W wyniku powołania MKO rozwiązany został również Zarząd Organizacji Regionu Płockiego NSZZ „S”.

SB dążyła do rozpracowywania struktur podziemnej „S”. Wykorzystywała w tym celu m.in. TW ps. Kunkowski. Dzięki jego doniesieniom wszczęto SOR krypt. Decydenci przeciwko grupie działaczy ZR „S”. Donosy przekazywali też TW ps. Bogdan oraz kilkudziesięciu innych TW i KO. Przeciwno „S” prowadzono SOR krypt. Prozaik, SO krypt. Zarząd i Alians. SB szczególnie interesowała się przebywającymi we Francji: E. Rausz i J. Brodzkim oraz mieszkającymi w RFN Teresą i Jerzym Potockimi. 1984 według zachowanych dokumentów w woj. płockim we współpracy z pionami operacyjnymi SB (bez pomocniczych) zaangażowanych było 944 TW.

W celu likwidacji struktur opozycyjnych tamże prawdopodobnie w 1982 w Komendzie Wojewódzkiej MO w Płocku powołano specjalną Grupę Operacyjną do Walki z Opozycją, którą kierował kierownik sekcji Wydz. IIIA, a nast. z-ca naczelnika Wydz. V SB por. Zygmunt Sobański. W ramach grupy przeprowadzono m.in. ponad 70 rewizji w poszukiwaniu literatury bezdebitowej.

III/IV 1989 w płockiej filii Politechniki Warszawskiej odtworzono struktury NZS. 6 IV 1989 z inicjatywy MKO utworzono Komitet Obywatelski Region Płock. Wybrano J. Tokarczyka (przew.), M. Stępniaak (zastępcę), J. Kozaneckiego (sekretarza), M. Kowalską (rzecznika

prasowego). Pomimo podjętych starań do KO nie weszli przedstawiciele FMW, KPN, PPN i PPS (OKR Płock), co należy wiązać ze sprzeciwem tych środowisk wobec negocjacji z komunistami.

12 IV 1989 podczas zebrania MKO wybrano pierwszych kandydatów na posłów i senatorów. Kandydatami płockiego KO do Sejmu byli: M. Stępniaak („S” RI), Zbigniew Kamiński (RKW NSZZ „S” Kutno) i Tadeusz Ścieszko, do Senatu: Andrzej Celiński i Stanisław Stomma. Dwa dni późn. dokonano wyboru przew. i Prezydium MKO. Podczas tajnego głosowania na przew. wybrano Jana Chmielewskiego, przeciwnika porozumień Okrągłego Stołu i angażowania związku w kampanię wyborczą. Członkami prezydium MKO zostali: Piotr Ceglarski, J. Chiszberg, M. Gawlikowska, J. Ignaczewski (wiceprzew. MKO), K. Kowalski, K. Łykowski, Włodzimierz Nowak, Zdzisław Pieniak, Dariusz Sławiński, J. Tokarczyk (wiceprzew. MKO), J. Wojda, Jarosław Żółtowski.

12 V 1989 MKO NSZZ „S” Regionu Płockiego został uznany przez Lecha Wałęsę i KKW NSZZ „S” za jedyną organizację związku w Regionie Płockim. 29 V 1989 przedstawiciele MKO odebrali z Archiwum Ruchu Związkowego, przechowywane tam od 23 XI 1983 zdekompletowane sztandary NSZZ „S” z Regionu Płockiego (kierownictwa i poszczególnych KZ „S”). 4 VI 1989 wszyscy kandydaci KO w wyborach do Sejmu i Senatu PRL zwyciężyli w pierwszej turze. Związek liczył wówczas ok. 11 tys. członków skupionych w 85 KZ. W całym regionie SB monitorowała kampanię wyborczą przed wyborami VI 1989 w ramach SO krypt. Wybory 89 oraz SOR krypt. Senat.

15 VI 1989 podczas zebrania MKO D. Stolarski ujawnił nieznane wcześniej fakty działań podejmowanych przez niektórych członków płockiego KO przeciw przew. MKO Janowi Chmielewskiemu. On sam pod presją oskarżeń kilka dni późn., nie podejmując dyskusji, złożył rezygnację z funkcji przew. MKO i wycofał się z działalności związkowej.

X 1989 III WZD Regionu Płockiego. Delegaci podjęli decyzję o utworzeniu Regionu Płockiego NSZZ „S”, obejmującego swym zasięgiem działania całe ówczesne woj. płockie.

Związek liczył wówczas blisko 14 tys. członków. Utworzono oddziały w: Kutnie, Łęczycy, Sierpcu i Gostyninie. Przewodniczącym ZR został J. Tokarczyk. Likwidacja oraz prywatyzacja wielu zakładów spowodowała znacznie zmniejszenie liczby członków związku w regionie.

IV 1995 po rezygnacji J. Tokarczyka z funkcji przew. ZR na VII WZD stanowisko przew. objął Krzysztof Zywer, w l. 1996–1999 organizator i przew. AWS w Regionie Płockim, której reprezentantką w parlamencie RP była poseł Maria Żółtowska.

1998 reforma adm. kraju spowodowała likwidację woj. płockiego. Zgodnie z uchwałą KK, decyzją Komisji Zakładowych zrzeszonych w oddziałach Łęczycy i Kutno 1 II 1999 Oddział Łęczycy i 1 IX 2001 Oddział Kutno zostały wyłączone z Regionu Płockiego „S” i włączone w strukturę Regionu Ziemi Łódzkiej. Po śmierci K. Zywera 12 III 2003 zwołano nadzwyczajny XIV WZD „S” Regionu Płockiego. Na nim 25 IV 2003 na przew. związku w regionie wybrano Wojciecha Kępczyńskiego.

2020 poza strukturami w Płocku region miał oddziały w Płońsku, Sierpcu i Gostyninie. W Regionie Płockim NSZZ „S” zarejestrowanych było 86 organizacji związkowych skupiających 7231 członków.

Jacek Pawłowicz|Tadeusz Ruzikowski

[Region Płock](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)